T087 TKL 5 (11) Luận Thập Trụ Tỳ Bà Sa Q8

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 8

LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA
QUYEÅN 8
Phaåm 17: VAØO CHUØA

Nhö vaäy, Boà-taùt taïi gia xöû söï moïi vieäc, khoâng söû duïng taâm tham ñaém, taâm ta vaø cuûa ta. Vì sao? Vì duyeân vaøo cuûa caûi maø sinh meâ ñaém thì khoù buoâng boû, theo phaùp thì neân boá thí. Neáu coù khaû naêng boá thí thì seõ loaïi boû ñöôïc loãi naøy. Neáu khoâng coù taâm tham ñaém, buûn xæn, luyeán tieác thì Boà-taùt môùi coù theå soáng ñöôïc ôû nhaø. Hoûi: Neáu coù ngöôøi ñeán xin ñoà ñaïc, maø Boà-taùt taïi gia laïi ham meâ öa thích luyeán tieác thöù aáy, thì phaûi laøm sao? Ñaùp: Ñoái vôùi vaät maø mình tham tröôùc, Coù ngöôøi ñeán caàu xin vaät aáy, Neân töï khuyeán khích vôùi taâm mình, Laäp töùc boá thí thì ñöøng tham tieác. Nhöõng ñoà ñaïc maø Boà-taùt öa thích, luyeán tieác, neáu coù ai gaáp gaùp ñeán xin vaø baûo: OÂng ñöa cho toâi vaät naøy seõ mau choùng thaønh Phaät. Ngay khi aáy, Boà-taùt lieàn khuyeán doã taâm mình maø boá thí ngay. Neân suy nghó nhö vaäy: Neáu hoâm nay mình khoâng buoâng boû thöù naøy, thì nhöõng thöù aáy chaéc chaén seõ xa rôøi mình. Vaû laïi ñeán luùc cheát, mình ñaâu ñem noù theo ñöôïc. Vaät naøy laø hình töôùng cuûa söï xa rôøi, nay mình boá thí vì quaû vò Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, ñeå boá thí Ba-la-maät ñöôïc ñaày ñuû, sau naøy ñeán luùc cheát taâm khoâng hoái haän gì. Nhö kinh noùi: “Khoâng coù taâm hoái haän thì cheát roài seõ sinh vaøo nôi thieän”. Ñöôïc lôïi lôùn nhö vaäy, taïi sao khoâng ñem cho? Neáu töï khuyeán nhuû mình nhö vaäy maø loøng vaãn coøn ham meâ luyeán tieác thì taï loãi vôùi ngöôøi ñeán xin: Nay toâi laø ngöôøi môùi töôûng veà hoïc, Thieän caên chöa ñeán nôi thaønh töïu,

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 8 227

Taâm chöa ñaït ñöôïc söùc töï taïi, Nguyeän sau naøy seõ giuùp cho nhau. Boà-taùt neân taï loãi vôùi ngöôøi ñeán xin: Xin oâng chôù giaän hôøn toâi, toâi môùi phaùt yù,

caên thieän chöa ñuû, chöa ñuû theá maïnh cuûa phaùp haïnh Boà-taùt. Vì vaäy, cho neân chöa coù theå buoâng boû vaät naøy. Sau khi ñöôïc theá maïnh, caên thieän thaønh töïu, taâm ñöôïc vöõng chaõi, toâi seõ ñem noù cho oâng. Laïi nöõa: Neáu nhö moïi ngöôøi khoâng hoøa hôïp, Giaùn ñoaïn vieäc thöïc haønh kinh phaùp, Boà taùt neân tuøy theo söùc mình, Phöông tieän khieán cho khoâng giaùn ñoaïn. Vì nguyeân nhaân naøo ñoù, chuùng Taêng traùi nhau maø tranh caõi, vieäc kinh phaùp bò boû pheá, thì Boà-taùt taïi gia neân chòu khoù tìm phöông tieän, ñoái vôùi beân naøy beân kia khoâng thieân vò, hoaëc duøng cuûa caûi hay duøng lôøi noùi kính laïy caàu thænh hai beân hoøa hôïp laïi. Hoaëc coù tröôøng hôïp do thieáu huït aùo côm, hoaëc coù keû taø kieán laøm caûn trôû, hoaëc ngöôøi thuyeát phaùp muoán caàu lôïi döôõng, hoaëc ngöôøi nghe phaùp maø taâm khoâng cung kính, thì Boà- taùt taïi gia neân tìm phöông tieän thích ñaùng, hoaëc ñem cuûa hay duøng lôøi, khieâm nhöôøng caàu thænh khieán cho phaùp söï aáy khoâng bò boû pheá. Phaùp söï khoâng bò boû pheá töùc laø ñaõ thaép ngoïn ñeøn phaùp Phaät, cuùng döôøng ba ñôøi möôøi phöông chö Phaät. Laïi nöõa: Vaøo nhöõng ngaøy trai thoï taùm giôùi, Gaàn guõi ngöôøi trì giôùi thanh tònh, Nhôø nhaân duyeân toát laønh cuûa giôùi, Taâm thöïc haønh kính meán saâu saéc. Ngaøy trai trong thaùng laø nhöõng ngaøy moàng taùm-möôøi boán-möôøi laêm-haêm ba-haêm chín vaø ba möôi; vaø ngaên chaën ba ñieàu kieâng kî. Ba ñieàu kieâng kî thì ngaøy möôøi laêm laø ngaøy kieâng kî nhaát. Töø Ñoâng chí veà sau boán möôi laêm ngaøy, trong nhöõng ngaøy xaáu aùc naøy coù nhieàu quyû thaàn xaâm phaïm tung hoaønh quaáy nhieãm, ngöôøi theá gian bôûi vì giöõ gìn söï yeân oån cho neân quaù buoåi tröa thì khoâng aên. Nhaân ñoù Ñöùc Phaät daïy baûo khieán thoï giôùi moät ngaøy, ñaõ caûm ñöôïc phöôùc ñöùc. Chö Thieân giaùng traàn quan saùt theá gian, thaáy vaäy thì hoan hyû maø nghó ñeán söï che chôû. Boà taùt taïi gia ñoái vôùi nhöõng vieäc nhoû haõy laøm lôïi ích theâm, huoáng laø tröôùc ñaây ñaõ coù nhöõng trai phaùp naøy maø khoâng tuøy thuaän hay sao? Vì vaäy caàn phaûi thöïc haønh trai phaùp moät ngaøy, ñaõ coù ñöôïc lôïi ích cho mình maø cuõng coù theå lôïi ích cho ngöôøi. Hoûi: Trai phaùp nhö theá naøo?

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 8 228

Ñaùp: Neân phaùt ra lôøi noùi nhö vaäy: Nhö caùc baäc Thaùnh nhaân, thöôøng xa rôøi saùt sinh, vöùt boû dao gaäy thöôøng khoâng coù giaän döõ, coù taâm taøm quyù töø bi ñoái vôùi chuùng sinh, con teân hoï laø... nay trong moät ngaøy moät ñeâm xa lìa saùt sinh, vöùt boû dao gaäy khoâng coù giaän döõ, coù taâm taøm quyù töø bi ñoái vôùi chuùng sinh. Duøng phaùp nhö vaäy maø hoïc theo Thaùnh nhaân. Nhö caùc baäc Thaùnh nhaân, thöôøng xa rôøi troäm caép, thaân haønh thanh tònh maø thoï nhaän bieát vöøa ñuû nay con trong moät ngaøy moät ñeâm xa rôøi troäm caép, caàu thoï nhaän thanh tònh töï soáng. Duøng nhö vaäy maø hoïc theo Thaùnh nhaân. Nhö caùc baäc Thaùnh nhaân, thöôøng ñoaïn tröø daâm duïc, xa rôøi thuù vui theá gian, nay con trong moät ngaøy moät ñeâm ñoaïn tröø daâm duïc, xa rôøi thuù vui theá gian, töôûng veà haønh phaïm haïnh thanh tònh. Duøng phaùp nhö vaäy maø hoïc theo Thaùnh nhaân. Nhö caùc baäc Thaùnh nhaân, thöôøng xa rôøi noùi doái, luoân noùi lôøi chaân thaät noùi lôøi chính tröïc, nay con trong moät ngaøy moät ñeâm xa

rôøi noùi doái, maø noùi lôøi chaân thaät, noùi lôøi chính tröïc. Duøng phaùp nhö vaäy maø hoïc theo Thaùnh nhaân. Nhö caùc baäc Thaùnh nhaân, thöôøng xa rôøi uoáng röôïu, röôïu laø nôi choán cuûa söï phoùng tuùng, nay con trong moät ngaøy moät ñeâm xa rôøi ñoái vôùi röôïu. Duøng phaùp nhö vaäy maø hoïc theo Thaùnh nhaân. Nhö caùc baäc Thaùnh nhaân, thöôøng xa rôøi ca muùa aâm nhaïc, vaø caùc loaïi höông hoa-chuoãi ngoïc trang ñieåm thaân hình, nay con trong moät ngaøy moät ñeâm xa rôøi ca muùa aâm nhaïc, vaø caùc loaïi höông hoa chuoãi ngoïc trang ñieåm thaân hình. Duøng phaùp nhö vaäy maø hoïc theo Thaùnh nhaân. Nhö caùc baäc Thaùnh nhaân, thöôøng xa rôøi giöôøng cao roäng to lôùn, ôû nôi giöôøng nhoû, laáy ñeäm caû laøm choã ngoài, nay con trong moät ngaøy moät ñeâm xa rôøi giöôøng cao roäng to lôùn, ôû giöôøng nhoû, laáy ñeäm coû laøm choã ngoài. Duøng phaùp nhö vaäy maø hoïc theo Thaùnh nhaân. Nhö caùc baäc Thaùnh nhaân, thöôøng quaù ngoï khoâng aên, xa lìa vieäc laøm khoâng ñuùng luùc-aên khoâng ñuùng luùc, nay con trong moät ngaøy moät ñeâm, quaù ngoï khoâng aên, xa lìa vieäc laøm khoâng ñuùng luùc-aên khoâng ñuùng luùc. Duøng phaùp nhö vaäy maø hoïc theo Thaùnh nhaân. Nhö noùi: Saùt-ñaïo-daâm duïc vaø noùi doái, Uoáng röôïu, trang ñieåm cuøng ca muùa, Giöôøng cao gheá roäng aên quaù ngoï, Caùc baäc Thaùnh nhaân ñeàu rôøi boû, Nay con cuõng hoïc theo nhö vaäy,

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 8 229

Duøng nhaân duyeân cuûa phöôùc thieän naøy, Hoài höôùng taát caû cuøng thaønh Phaät. Thaân caän Tyø-kheo trì giôùi thanh tònh, laø Boà taùt taïi gia neân thaân caän caùc Tyø-kheo coá gaéng heát loøng hoä trì cho giôùi caám ñöôïc thanh tònh, thaønh töïu coâng ñöùc, phoøng xa moïi ñieàu aùc. Nhôø vaøo nhaân duyeân toát laønh cuûa giôùi, laø coøn caàn phaûi thaân caän Tyø-kheo trì giôùi, nhôø vaäy nghieäp cuûa thaân mieäng thanh tònh, taâm haïnh toát laønh thaúng thaén, khoâng coøn moïi ñieàu aùc. Taâm kính meán saâu saéc, laø ñoái vôùi Tyø-kheo trì giôùi thöïc haønh thieän phaùp, taâm chaát tröïc cao caû, thaønh töïu caùc coâng ñöùc, thì neân sinh taâm yeâu meán heát söùc, cung kính voâ cuøng. Hoûi: Boà taùt taïi gia neáu ñoái vôùi Tyø-kheo trì giôùi, thaønh töïu coâng ñöùc neân sinh taâm kính meán, coøn ñoái vôùi Tyø-kheo phaù giôùi thì neân sinh taâm khinh thöôøng gheùt boû chaêng? Ñaùp: Neáu nhö thaáy ngöôøi naøo phaù giôùi, Khoâng caàn phaûi khôûi taâm khinh gheùt. Boà-taùt taïi gia neáu thaáy Tyø-kheo phaù giôùi coù haønh ñoäng taïp nhaïp, moïi cöû chæ vieäc laøm ñeàu thieáu oai nghi, che giaáu xaáu aùc, nhieàu tyø veát, khoâng coù phaïm haïnh töï xöng laø phaïm haïnh, thì ñoái vôùi haïng Tyø-kheo aáy, cuõng khoâng neân sinh taâm khinh maïn hay giaän döõ. Hoûi: Neáu khoâng sinh taâm saân haän thì phaûi sinh taâm nhö theá naøo? Ñaùp: Neân sinh taâm thöông xoùt cho hoï, Traùch maéng caùc phieàn naõo gaây ra. Neáu thaáy Tyø-kheo phaù giôùi, Boà-taùt taïi gia khoâng neân sinh taâm khinh khi, giaän döõ, thuø haän, cho neân sinh loøng xoùt thöông coù ích lôïi nghó nhö vaäy: OÂi! Ngöôøi naøy gaëp ñöôïc phaùp cao sieâu cuûa Phaät, ñöôïc lìa khoûi ñòa nguïc, ngaï quyû-suùc sinh, Saéc-Voâ saéc giôùi, khoâng sinh nôi bieân ñòa, caùc caên ñaày ñuû, khoâng ñieác caâm, khoâng ngu ñoän. Ñöôïc gaëp phaùp Phaät cao sieâu, bieát roõ toát xaáu, taâm coøn chaùnh kieán, thaáu

hieåu nghóa lyù, thaân ngöôøi khoù ñöôïc, nhö trong bieån caû coù con ruøa moät maét ñuùt ñaàu vaøo boäng caây, sinh trong coõi ngöôøi coøn khoù boäi phaàn, so vôùi con ruøa naøy. Ñaõ nghe phaùp Phaät thì coù khaû naêng tieâu dieät moïi ñieàu aùc, vöôït qua moïi khoå naõo, ñöôïc ñeán vôùi chaùnh trí. Boû heát cuûa caûi ít nhieàu coù ñöôïc trong ñôøi soáng. Vónh vieãn caét boû thaân toäc, khoâng coøn gì vöông vaán, löu luyeán. Hoaëc sinh trong daân thöôøng, hoaëc sinh trong gioøng hoï cao ñaõ, vì loøng tin Phaät maø xuaát gia, luoân nghe noùi veà toäi phaù giôùi, laø töï haï thaáp ñôøi mình, bò ngöôøi trí quôû traùch, tieáng xaáu truyeàn khaép nôi thöôøng oâm loøng ngôø vöïc hoái haän, cheát roài ñoïa vaøo aùc ñaïo . Ñaõ ñöôïc nghe nhö vaäy maø coøn phaù

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 8 230

giôùi chaêng? Thöïc haønh möôøi ñieàu thieän môùi ñöôïc laøm thaân ngöôøi, maø khoâng theå naøo ñuùng nhö phaùp coá gaéng söû duïng ñeå töï lôïi ích cho mình? Than oâi! Söùc maïnh cuûa ba ñoäc thaät laø döõ daèn, thöôøng laán aùt chuùng sinh laøm cho khoù maø xa rôøi ñöôïc. Chö Phaät ñaõ quôû traùch caùc loaïi phieàn naõo laø giaëc hung aùc-haønh hung aùc, thì coù lyù ñuùng nhö thaät! Tö duy nhö vaäy thì khoâng neân khinh cheâ ngöôøi phaù giôùi. Laïi daáy leân nghó nhö vaäy: Neáu mình khoâng theå naøo lìa boû moïi taâm lyù giaän döõ- khinh maïn, thì neân töï mình tö duy raèng Phaät phaùp voâ löôïng gioáng nhö bieån roäng, hoaëc coù nôi khai thoâng maø mình khoâng bieát? Nhö trong kinh Ñaïi thöøa quyeát ñònh vöông noùi: “Ñöùc Phaät baûo vôùi A-nan: Hoaëc coù Tyø- kheo caên cô aùm ñoän bít chaët, taâm taùnh khoâng saùng suoát, khoâng hieåu ñöôïc veà töôùng cuûa caùc phaùp, thöôøng nghó ñeán trong phaùp coù töôûng- khoâng coù töôûng maø choïn laáy yù töôûng veà coù, phaùt sinh töôûng veà nam nöõ, sinh töôûng veà toäi loãi chöôùng ngaïi, sinh töôûng veà caáu nhieãm, sinh töôûng veà thanh tònh. Sinh nhöõng töôûng nhö vaäy thì goïi laø ñoän caên, taâm khoâng saùng suoát töùc laø phaùt sinh toäi loãi. Naøy A-nan! Neáu nhö ngöôøi ôû trong taát caû caùc phaùp maø khoâng coù theå kheùo leùo hieåu roõ thì goïi laø khoâng saùng suoát. Taát caû caùc phaùp töø xöa ñeán nay, baûn theå-taùnh töôùng thöôøng khoâng theå naøo naém baét ñöôïc, ngöôøi naøy khoâng bieát söï vieäc nhö vaäy, sinh ra caùc töôûng naøy thì cuøng vôùi ngoaïi ñaïo khoâng coù gì khaùc nhau. Naøy A-nan! Phaùp maø Ta ñaõ noùi ñeàu coù khai thoâng thanh tònh roõ raøng, trong caùc phaùp naøy khoâng coù toäi cuõng khoâng coù ngöôøi coù toäi. Naøy A-nan! Toäi loãi laø nghi ngôø hoái tieác ngu si toái taêm, toäi loãi laø sinh töôûng veà chuùng sinh-töôûng veà ngaõ-töôûng veà maïng-töôûng veà ngöôøi, ñeàu do thaân kieán maø goïi laø toäi loãi. ÔÛ trong phaùp cuûa Ta khoâng coù ngöôøi nhö vaäy. Neáu trong phaùp cuûa Ta nhaát ñònh thaät coù nhöõng thaân kieán nhö Ngaõ-chuùng sinh-maïng-ngöôøi, thì khoâng noùi laø phaùp cuûa Ta coù khai môû, chöù khoâng phaûi laø khoâng khai môû. Phaùp cuûa Ta töø xöa ñeán nay thöôøng thanh tònh roõ raøng. Laïi nöõa, naøy A-nan! Neáu nhö quyeát ñònh coù toäi loãi, coù ngöôøi nhaän chòu toäi loãi, thì thaân chính laø thaân ngaõ, töùc laø rôi vaøo Thöôøng kieán thì khoâng coù Phaät ñaïo. Neáu nhö thaân khaùc vôùi thaàn ngaõ thì rôi vaøo Ñoaïn kieán, cuõng khoâng coù Phaät ñaïo. Saùu möôi hai kieán chaáp nhö vaäy ñeàu

coù theå laø Boà ñeà, nhöng ñieàu naøy khoâng phaûi nhö vaäy. Vì theá cho neân, naøy A-nan! Ta ôû giöõa ñaïi chuùng laøm baäc Sö töû Hoáng thuyeát giaûng maø khoâng coù lôøi naøo sôï haõi: Phaùp cuûa Ta coù khai môû chöù khoâng phaûi laø khoâng coù khai môû, töø xöa ñeán nay thöôøng thanh tònh roõ raøng. Naøy A-nan! Neáu toäi loãi chaéc chaén laø coù, thì roát cuoäc khoâng coù Nieát baøn, Ta seõ khoâng noùi laø

phaùp cuûa Ta coù khai môû. Naøy A-nan! Phaùp cuûa Ta thaät söï töø xöa ñeán nay voán thanh tònh roõ raøng, vì vaäy ñeä töû cuûa Ta laøm cho taâm thuaàn phuïc an oån khoâng coù gì nghi ngôø hoái tieác, khoâng coù nhöõng toäi aùc, thanh tònh maø haønh ñaïo". Boà taùt neân tö duy nhö vaäy chöù khoâng neân giaän hôøn khinh cheâ ngöôøi phaù giôùi. Laïi daáy leân suy nghó nhö vaäy: Giôùi naøy nhaát ñònh laø ñöôïc an truù trong ñaïo Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Taïi vì sao? Bôûi vì ñaõ töøng nghe nhaát ñònh laø Boà taùt coù luùc phaùt khôûi toäi loãi, nhö möôøi vaïn kieáp trong quaù khöù, coù Boà taùt phæ baùng baäc A-la-haùn laäu taän, goïi laø A-la-haùn. Laïi nghe coù Boà taùt trong phaàn vò Taát ñònh ôû ba möôi moát kieáp tröôùc ñaây, duøng giaùo daøi ñaâm vaøo vò Tu-ñaø-hoaøn. Laïi trong Hieàn kieáp naøy, nghe coù Boà taùt phæ baùng Ñöùc Phaät Caâu Laâu Toân raèng coù ngöôøi troïc ñaàu naøo maø ñöôïc ñaéc ñaïo? Nhöõng chuùng sinh nhö vaäy khoù coù theå bieát ñöôïc, vì vaäy mình ñoái vôùi söï vieäc naøy ñaâu caàn phaûi bieát laøm gì? Ñöôïc-maát-toát- xaáu hoï töï laøm thì hoï töï chòu ñaâu can heä gì ñoái vôùi mình, nay mình neáu nhö muoán bieát chính xaùc söï vieäc aáy, coù leõ töï laøm toån thöông mình vì phaân bieät chuùng sinh, ñieàu naøy Ñöùc Phaät voán khoâng cho pheùp, nhö trong kinh noùi: "Ñöùc Phaät baûo A-nan: Neáu ngöôøi naøo phaân bieät ñoái vôùi ngöôøi khaùc thì ñaõ töï laøm toån thöông mình, chæ rieâng mình coù theå phaân bieät suy xeùt chính mình, chuùng sinh vaø mình ñeàu bình ñaúng thì cuõng neân suy xeùt maø thöïc haønh". Nhö noùi: Coù bình naép ñaäy cuõng khoâng coù, Khoâng coù naép cuõng laïi khoâng coù, Coù bình naép ñaäy cuõng ñaày ñuû, Khoâng coù naép cuõng laïi ñaày ñuû, Neân bieát raèng ñoái vôùi theá gian, Coù ñuû boán loaïi ngöôøi nhö vaäy, Oai nghi phaïm haïnh vaø coâng ñöùc, Coù hay khoâng coù cuõng nhö vaäy. Neáu khoâng phaûi laø Nhaát thieát trí, Laøm sao coù theå suy xeùt ngöôøi, Leõ naøo coù theå thaáy oai nghi, Maø bieát ñöôïc phaåm ñöùc cuûa ngöôøi? Trí tueä chaân chaùnh coù thieän taâm, Goïi laø töôùng cuûa ngöôøi ñöùc haïnh, Chæ troâng thaáy oai nghi beân ngoaøi, Döïa vaøo ñaâu bieát ñöôïc trong taâm? Beân trong coù coâng ñöùc trí tueä,

Ngoaïi hieän töôùng khoâng coù uy ñöùc, Ñi khaép moïi nôi khoâng ai bieát, Nhö duøng tro phuû treân löûa ñoû. Neáu laáy beà ngoaøi xeùt beân trong, Maø sinh taâm khinh cheâ ngaïo maïn, Laøm haïi ñeán thaân vaø thieän caên, Maïng soáng chaám döùt vaøo ñöôøng aùc. Beân ngoaøi giaû hieän roõ oai nghi, Ñi khaép moïi nôi töïa Thaùnh Hieàn, Chæ coù mieäng noùi naêng huøng hoå, Nhö saám ñoäng maø khoâng

coù möa. Nôi hoaït ñoäng cuûa caùc taâm sôû, Sai laàm khoù coù theå bieát ñöôïc, Vì vaäy cho neân caùc chuùng sinh, Khoâng coù theå suy xeùt tuøy tieän. Chæ coù ñaày ñuû Nhaát thieát trí, Bieát roõ caùc taâm vaø taâm sôû, Nôi hoaït ñoäng tinh vi saâu kín, Môùi coù naêng löïc xeùt chuùng sinh. Ñöùc Phaät daïy mình-ngöôøi bình ñaúng, Môùi coù naêng löïc xeùt chuùng sinh, Neáu Ñöùc Phaät giaûng daïy nhö vaäy, Ai coù naêng löïc suy xeùt ngöôøi? Neáu nhö thaáy oai nghi beân ngoaøi, Maø xeùt ñeán phaåm ñöùc beân trong, Thì töï mình laøm hoûng thieän caên, Nhö nöôùc voã töï laøm bôø suït. Neáu nhö coù nhöõng sai laàm naøy, Thì gaây ra nghieäp chöôùng to lôùn, Vì vaäy ñoái vôùi nhöõng ngöôøi naøy, Khoâng neân khôûi taâm yù khinh cheâ. Boà-taùt taïi gia khoâng neân sinh taâm khinh maïn, giaän döõ vôùi ngöôøi phaù giôùi. Laïi nöõa, ngöôøi giöõ giôùi hay phaù giôùi khoâng ôû chung vôùi ngöôøi baïch y, thì do ñaâu maø bieát. Neáu mình muoán phaân bieät laøm saùng toû vieäc naøy, thì seõ gaây ra toäi chöôùng, roài do toäi chöôùng aáy maø chòu khoå ngaøn vaïn kieáp. Nhö trong kinh Voâ Haønh coù noùi, vaø trong kinh Ñaïi thöøa: “Phaät baûo tröôûng giaû UÙc-giaø-la: Nhö vaäy Boà taùt taïi gia neân sinh taâm xoùt thöông

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 8 233

Tyø-kheo phaù giôùi, daãu cho ngöôøi naøy coù haïnh xaáu, haïnh aùc, haïnh nhô. Vì sao? Vì ngöôøi naøy maëc phaùp y Thaùnh chuùa tòch dieät toát ñeïp cuûa Nhö Lai, nhöng khoâng bieát töï meàm moûng, khoâng coù khaû naêng ñieàu phuïc caùc caên maø laøm nhieàu haïnh baïi hoaïi.” Laïi nöõa, trong kinh Phaät cuõng noùi: “Khoâng khinh cheâ ngöôøi chöa hoïc, vì khoâng phaûi hoï gaây toäi maø do phieàn naõo gaây toäi. Keû aáy do phieàn naõo phaùt sinh cho neân coù nhöõng chuyeän khoâng toát.” Laïi nöõa, phaùp Phaät coù khai thoâng neân ngöôøi naøy coù theå töï boû loãi cuûa mình. Do nhaân duyeân chaùnh nieäm maø ñöôïc tieán vaøo phaùp vò, hoaëc böôùc vaøo Taát ñònh thuoäc veà quaû Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Laïi nöõa, nhö Phaät noùi: Chæ coù trí tueä môùi phaù tan phieàn naõo. Khoâng neân xeùt ñoaùn ngöôøi moät caùch tuøy tieän. Neáu xeùt ñoaùn nhö vaäy thì töï laøm haïi mình. Chæ coù Phaät ñaày ñuû trí tueä môùi bieát roõ nhöõng vieäc nhö vaäy, khoâng phaûi laø nhöõng ñieàu maø mình hieåu bieát, nghóa laø ñoái vôùi ngöôøi phaù giôùi khoâng sinh taâm giaän döõ, khinh thöôøng. Laïi nöõa: Neáu Boà taùt ñi vaøo chuøa thaùp, Neân thöïc haønh ñaày ñuû oai nghi, Taâm thaønh cung kính maø leã baùi Cuùng döôøng toân troïng caùc Tyø-kheo. Nhö vaäy Boà taùt taïi gia neáu nhö ñi vaøo chuøa Chö Phaät, luùc ban ñaàu saép böôùc vaøo thì ôû beân ngoaøi coång chuøa raïp laïy saùt ñaát, neân phaùt khôûi yù nghó nhö vaäy: Ñaây laø truù xöù cuûa ngöôøi thieän, laø truù xöù cuûa ngöôøi tu haønh phaùp khoâng, laø truù xöù cuûa ngöôøi tu haønh phaùp voâ töôùng, laø truù xöù cuûa ngöôøi tu haønh phaùp voâ nguyeän, ñaây laø truù xöù thöïc haønh Töø bi Hyû Xaû, ñaây laø truù xöù cuûa Chaùnh haïnh-Chaùnh nieäm. Neáu gaëp caùc Tyø-kheo ñaày ñuû oai nghi, nhìn an laønh thö thaùi, y baùt nghieâm trang caån thaän, ñi ñöùng ngoài naèm, nghæ ngôi yeân giaác, aên uoáng noùi naêng, dung maïo oai nghi ñi laïi laëng yeân, taát caû ñaùng quaùn saùt, neáu thaáy caùc Tyø-kheo tu haønh boán nieäm xöù thì ñoù laø haïnh cuûa baäc Thaùnh thöïc haønh, cuøng vôùi trì giôùi thanh tònh, ñoïc tuïng kinh phaùp, tinh tieán

tö duy ngoài thieàn yeân laëng, thaáy roài taâm tö cung kính nghieâm trang leã baùi, gaàn guõi thaêm hoûi, neân phaùt khôûi yù nieäm nhö vaäy: Neáu nhö trong haèng sa ñôøi kieáp Mình thöôøng ñeán ñeàn thôø Thieân thaàn, Cuùng döôøng raát nhieàu khoâng döøng boû, Khoâng baèng cuùng döôøng ngöôøi xuaát gia. Luùc baáy giôø Boà taùt naøy phaùt khôûi yù nieäm nhö vaäy: Mình caàu mong taøi vaät ñuùng nhö phaùp ôû trong Haèng haø sa ñôøi kieáp thöôøng thöïc haønh boá

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 8 234

thí roäng lôùn, phöôùc ñöùc cuûa nhöõng haïnh boá thí naøy haõy coøn khoâng baèng phaùt taâm xuaát gia, huoáng gì laø coù thaät. Taïi vì sao? Bôûi vì taïi gia thì coù voâ löôïng loãi laàm xaáu aùc, xuaát gia coù naêng löïc thaønh töïu voâ löôïng coâng ñöùc. Taïi gia thì oàn aøo naùo loaïn, xuaát gia thì thanh thaûn vaéng laëng. Taïi gia thì heä thuoäc caáu nhieãm, xuaát gia thì khoâng coù gì heä thuoäc. Taïi gia laø nôi cuûa vieäc aùc, xuaát gia laø nôi cuûa ñieàu thieän. Taïi gia thì nhieãm tröôùc ñuû loaïi buïi traàn, xuaát gia thì rôøi xa caùc loaïi buïi traàn. Taïi gia thì chìm trong buøn laày naêm duïc, xuaát gia thì ra khoûi buøn laày naêm duïc. Taïi gia khoù coù ñöôïc maïng soáng thanh tònh xuaát gia deã coù ñöôïc maïng soáng thanh tònh. Taïi gia thì nhieàu keû thuø, xuaát gia thì khoâng coù keû thuø. Taïi gia thì nhieàu buoàn phieàn trôû ngaïi, xuaát gia thì khoâng coù buoàn phieàn trôû ngaïi. Taïi gia laø nôi buoàn lo, xuaát gia laø nôi hoan hyû. Taïi gia laø cöûa vaøo ñöôøng aùc, xuaát gia laø cöûa vaøo lôïi ích. Taïi gia thì troùi buoäc, xuaát gia thì giaûi thoaùt. Taïi gia thì nhieàu sôï haõi, xuaát gia thì khoâng coù gì sôï haõi. Taïi gia coù gaäy goäc roi voït, xuaát gia khoâng coù roi gaäy goäc. Taïi gia coù göôm giaùo, xuaát gia khoâng coù göôm giaùo. Taïi gia coù hoái tieác böùt röùt, xuaát gia khoâng coù hoái tieác böùt röùt. Taïi gia mong caàu nhieàu maø khoå, xuaát gia khoâng mong caàu gì maø vui. Taïi gia thì ñuøa côït xuùi giuïc, xuaát gia thì yeân laëng roãng rang. Taïi gia thì ñaùng thöông xoùt, xuaát gia khoâng coù gì ñaùng xoùt thöông. Taïi gia thì öu saàu tieàu tuïy, xuaát gia khoâng coù gì öu saàu tieàu tuïy. Taïi gia thì thaáp keùm, xuaát gia thì cao quyù. Taïi gia thì höøng höïc, xuaát gia thì thanh thoaùt. Taïi gia ít theá löïc, xuaát gia nhieàu theá löïc. Taïi gia thì ngöôøi khaùc laøm cho, xuaát gia thì töï mình laøm. Taïi gia tuøy thuaän cöûa caáu nhieãm, xuaát gia tuøy thuaän cöûa thanh tònh. Taïi gia taêng theâm gai hoùc, xuaát gia phaù boû gai goùc. Taïi gia thaønh töïu phaùp nhoû beù, xuaát gia thaønh töïu phaùp lôùn lao. Taïi gia laøm ñieàu baát thieän, xuaát gia thì tu thieän haïnh. Taïi gia thì coù hoái tieác, xuaát gia khoâng coù gì hoái tieác. Taïi gia taêng theâm bieån roäng cuûa nöôùc maét-söõa vaø maùu, xuaát gia laøm caïn khoâ bieån roäng cuûa nöôùc maét-söõa-maùu. Taïi gia thì bò Chö Phaät, Bích-chi-Phaät vaø Thanh vaên chæ trích, xuaát gia thì ñöôïc Chö Phaät, Bích-chi-Phaät vaø Thanh vaên khen ngôïi. Taïi gia thì khoâng bieát vöøa ñuû, xuaát gia thì bieát vöøa ñuû. Taïi gia thì ma vui, xuaát gia thì ma buoàn. Taïi gia veà sau coù suy suïp, xuaát gia veà sau khoâng coù gì suy suïp. Taïi gia thì deã daøng suïp ñoå, xuaát gia thì khoù maø suïp ñoå. Taïi gia thì deã daøng suïp ñoå, xuaát gia thì khoù maø suïp ñoå. Taïi gia laø noâ boäc, xuaát gia thì laøm chuû. Taïi gia vónh vieãn coøn sinh töû, xuaát gia cuoái cuøng ñeán Nieát baøn. Taïi gia thì rôi vaøo haàm hoá, xuaát gia thì thoaùt khoûi haàm hoá. Taïi gia thì taêm toái, xuaát

gia thì saùng toû. Taïi gia khoâng coù naêng löïc laøm cho caùc caên phaûi thuaàn phuïc, xuaát gia thì coù naêng löïc laøm cho

caùc caên phaûi thuaàn phuïc. Taïi gia thì kieâu ngaïo, xuaát gia thì khieâm toán. Taïi gia thì dung tuïc, xuaát gia thì toân quyù. Taïi gia coù laém chuyeän, xuaát gia khoâng coù chuyeän gì. Taïi gia thì nhieàu theo ñuoåi, xuaát gia thì ít theo ñuoåi. Taïi gia thì nhieàu quaû baùo nhoû beù, xuaát gia thì quaû baùo to lôùn. Taïi gia thì dua nònh quanh co, xuaát gia thì chaát tröïc. Taïi gia thì nhieàu buoàn lo, xuaát gia thì nhieàu vui veû. Taïi gia nhö muõi teân coøn trong thaân, xuaát gia nhö muõi teân ruùt ra khoûi thaân. Taïi gia thì coù beänh taät, xuaát gia thì beänh taät chöõa laønh. Taïi gia laøm ñieàu aùc cho neân mau giaø, xuaát gia thöïc haønh thieän phaùp cho neân khoûe maïnh. Taïi gia phoùng tuùng maø daãn ñeán caùi cheát, xuaát gia thì coù maïng soáng cuûa trí tueä. Taïi gia thì löøa doái, xuaát gia thì chaân thaät. Taïi gia thì mong caàu nhieàu, xuaát gia thì ít mong caàu. Taïi gia thì uoáng caùc loaïi nöôùc ñoäc haïi, xuaát gia thì uoáng nöôùc cam loä. Taïi gia coù nhieàu ñieàu xaâm phaïm toån haïi, xuaát gia khoâng coù gì xaâm phaïm toån haïi. Taïi gia thì suy suïp hö hao, xuaát gia khoâng coù gì suy suïp hö hao. Taïi gia nhö quaû cuûa caây ñoäc, xuaát gia nhö quaû caây ngon ngoït. Taïi gia thì oaùn gheùt hoøa hôïp, xuaát gia thì xa rôøi noãi khoå oaùn gheùt gaëp nhau. Taïi gia gaëp noãi khoå yeâu thöông chia ly, xuaát gia thì thaân aùi hoøa hôïp. Taïi gia thì ngu si saâu daøy, xuaát gia thì ngu si moûng caïn. Taïi gia thì maát ñi haïnh thanh tònh, xuaát gia thì coù ñöôïc haïnh thanh tònh. Taïi gia thì taâm saâu xa bò phaù huûy, xuaát gia thì taâm saâu xa ñöôïc thaønh töïu. Taïi gia thì khoâng coù caùch cöùu giuùp, xuaát gia thì coù caùch cöùu giuùp. Taïi gia thì coâ quaïnh khoán cuøng, xuaát gia khoâng coâ quaïnh khoán cuøng. Taïi gia thì khoâng coù nhaø, xuaát gia thì coù nhaø. Taïi gia thì khoâng coù nôi quay veà, xuaát gia thì coù choán quay veà. Taïi gia thì nhieàu saân haän, xuaát gia thì nhieàu Töø Bi. Taïi gia thì phaûi gaùnh naëng, xuaát gia thì boû gaùnh naëng. Taïi gia thì coâng vieäc khoâng bao giôø heát, xuaát gia thì khoâng coøn coù coâng vieäc. Taïi gia thì toäi loãi tuï hoäi, xuaát gia thì phöôùc thieän taäp trung. Taïi gia thì khoå naõo, xuaát gia thì khoâng coù khoå naõo. Taïi gia thì coù noùng böùc, xuaát gia thì khoâng coù noùng böùc. Taïi gia thì coù tranh chaáp, xuaát gia thì khoâng coù tranh chaáp. Taïi gia thì nhieãm tröôùc, xuaát gia khoâng coù nhieãm tröôùc. Taïi gia coù ngaõ maïn, xuaát gia khoâng coù ngaõ maïn. Taïi gia coi troïng tieàn baïc cuûa caûi, xuaát gia coi troïng coâng ñöùc. Taïi gia coù tai hoïa laøm haïi, xuaát gia khoâng coøn tai hoïa laøm haïi. Taïi gia thì giaûm maát, xuaát gia thì taêng theâm. Taïi gia thì deã ñöôïc, xuaát gia thì khoù gaëp, traûi qua thôøi gian trong ngaøn vaïn kieáp môùi gaëp ñöôïc moät laàn. Taïi gia thì deã laøm, xuaát gia thì khoù thöïc haønh. Taïi gia thì thuaän doøng, xuaát gia thì ngöôïc doøng. Taïi gia thì troâi giaït beành boàng, xuaát gia thì ngoài treân beø maûng. Taïi gia thì bò phieàn naõo ñaåy ñöa, xuaát gia thì coù caàu soáng töï vöôït qua. Taïi gia laø bôø beân naøy, xuaát gia laø

bôø beân kia. Taïi gia thì bò raøng buoäc, xuaát gia lìa khoûi raøng buoäc. Taïi gia oâm naëng oaùn keát haän thuø, xuaát gia lìa xa oaùn keát haän thuø. Taïi gia thuaän theo Vöông phaùp, xuaát gia thuaän theo Phaät phaùp. Taïi gia coù nhieàu söï coá, xuaát gia khoâng coù söï coá gì. Taïi gia coù quaû baùo khoå ñau, xuaát gia coù quaû baùo vui söôùng. Taïi gia thì noùng naûy voäi vaøng, xuaát gia thì oai nghi thaän troïng. Taïi gia laøm baïn deã ñöôïc, xuaát gia khoù ñöôïc laøm baïn. Taïi gia laáy vôï laøm baïn, xuaát gia laáy taâm kieân coá laøm baïn. Taïi gia thì tieán vaøo voøng vaây, xuaát gia thì thoaùt khoûi voøng vaây. Taïi gia thì laáy söï xaâm phaïm naõo haïi ngöôøi khaùc laøm quan troïng xuaát gia thì laáy vieäc laøm lôïi ích cho ngöôøi khaùc laøm quan troïng. Taïi gia thì coi troïng boá thí tieàn cuûa, xuaát gia thì coi troïng boá thí giaùo phaùp. Taïi gia thì giöõ laáy coät côø cuûa ma, xuaát gia thì giöõ gìn coät côø cuûa Phaät. Taïi gia thì coù nôi thuoäc veà, xuaát gia phaù huûy moïi nôi thuoäc veà. Taïi gia thì nuoâi lôùn cho thaân xuaát gia thì xa rôøi thaân. Taïi gia ñi saâu vaøo gai goùc, xuaát gia ra ngoaøi gai goùc um tuøm. Laïi nöõa: Ñoàng thôøi ñoái vôùi ngöôøi xuaát gia, Taâm caàn phaûi ngöôõng moä saâu saéc. Boà-taùt taïi gia naøy suy nghó coâng ñöùc xuaát gia nhö vaäy, ñoái vôùi ngöôøi xuaát gia neân ñem loøng haâm moä. Bieát tôùi bao giôø mình môùi ñöôïc xuaát gia, coù ñöôïc coâng ñöùc nhö vaäy? Bieát ñeán bao giôø mình môùi ñöôïc xuaát gia, ñeå theo thöù töï thöïc haønh phaùp cuûa baäc Sa-moân nhö: Thuyeát giôùi, an cö, boá taùt, töï töù, ngoài theo thöù baäc. Bieát bao giôø mình môùi ñöôïc maëc phaùp y huaân tu giôùi-ñònh-tueä-giaûi thoaùt-giaûi thoaùt tri kieán maø Thaùnh nhaân ñaõ maëc? Bieát bao giôø mình môùi ñöôïc mang hình daùng Thaùnh nhaân? Bieát bao giôø mình seõ ñöôïc soáng nôi nuùi röøng thanh vaéng? Bieát bao giôø mình môùi ñöôïc mang bình baùt khaát thöïc, ñöôïc cho hay khoâng ñöôïc cho, nhieàu ít, ngon dôû, laïnh noùng, tuaàn töï maø tieáp nhaän ñeå nuoâi thaân, nhö boâi thuoác môõ vaøo baùnh xe? Bieát ñeán bao giôø mình môùi rôøi ñöôïc taùm phaùp theá gian ñeå taâm mình khoâng lo-möøng? Bieát ñeán bao giôø mình môùi ñoùng ñöôïc cöûa aûi saùu tình? Vì saùu tình naøy nhö choù, nai, caù, raén, khæ, chim. Choù thì öa ôû thoân xoùm, nai thì öa nuùi ñaàm, caù öa soáng ôû ao hoà, raén thì öa ôû hang, khæ thì öa röøng saâu, chim thì öa baàu trôøi. Maét-tai-muõi löôõi-thaân-yù thöôøng ham saéc thanh höông vò xuùc phaùp. Keû phaøm phu trí caïn, yù chí yeáu ñuoái khoâng theå haøng phuïc chuùng ñöôïc. Chæ coù baäc trí tueä, kieân taâm, chaùnh nieäm, môùi coù khaû naêng ñeø beïp giaëc saùu tình naøy, khoâng cho noù gaây tai hoïa, töï taïi khoâng sôï haõi.

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 8 237

Bieát ñeán bao giôø mình môùi vui söôùng ñöôïc toïa thieàn, ñoïc tuïng kinh phaùp, vui söôùng ñöôïc ñoaïn tröø phieàn naõo, tu nhöõng phaùp thieän, öa maëc aùo xaáu chæ ñuû ñeå che thaân? Nhôù laïi xöa kia khi coøn laø taïi gia, laøm nhieàu chuyeän buoâng lung, nay ñöôïc lôïi mình vaø lôïi ngöôøi cho neân phaûi sieâng naêng tinh tieán? Bieát ñeán bao giôø mình môùi tuøy thuaän theo ñaïo phaùp maø Boà-taùt ñaõ laøm? Bieát ñeán bao giôø mình môùi ñöôïc laøm phöôùc ñieàn voâ thöôïng cho theá gian? Bieát ñeán bao giôø mình mình seõ ñöôïc lìa xa kieáp noâ leä cuûa aân aùi? Bieát ñeán bao giôø mình môùi ñöôïc ra khoûi ñòa nguïc gia ñình? Nhö noùi: Cung kính leã

laïy caùc chuøa thaùp, Nhôø vaøo Phaät sinh khôûi ba taâm. Boà-taùt taïi gia naøy ñaõ toû loøng haâm moä, kính ngöôõng ngöôøi xuaát gia. Neáu khi vaøo chuøa thaùp kính leã Phaät thì neân sinh khôûi ba taâm. Nhöõng gì laø ba? Ñoù laø: 1. Bieát ñeán khi naøo mình môùi ñöôïc thoï nhaän söï cuùng döôøng cuûa Thieân, Long, Daï-xoa, Caøn-thaùt-baø, A-tu-la, Ca-laâu-la, Ma-haàu-la-giaø, nhaân vaø phi nhaân. 2. Bieát ñeán bao giôø mình môùi coù ñöôïc thaàn löïc nhö Xaù-lôïi raûi khaép theá gian laøm lôïi ích cho chuùng sinh? 3. Hoâm nay mình phaùt taâm saâu xa, thöïc haønh raát tinh tieán lôùn, seõ ñaït ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, thaønh Phaät roài seõ nhaäp Nieát-baøn voâ dö. Laïi nöõa: Luùc ñeán nôi cuûa caùc Tyø-kheo, Tuøy theo coâng vieäc maø thöïc haønh, Im laëng nghe nhöõng lôøi daïy baûo, Giuùp ñôõ moïi ñieàu khoâng heà tieác. Boà taùt taïi gia naøy cung kính leã thaùp Phaät xong, ñi ñeán caàu hoïc vôùi caùc Tyø-kheo laø ngöôøi thuyeát phaùp, ngöôøi ñaõ trì luaät, ngöôøi ñoïc Tu- ña-la, ngöôøi ñoïc Ma-ña-la-ca, ngöôøi ñoïc Boà taùt taïng, ngöôøi soáng trong A-luyeän-nhaõ, ngöôøi maëc y vaù, ngöôøi khaát thöïc, ngöôøi aên moät böõa, ngöôøi thöôøng ngoài, ngöôøi quaù ngoï khoâng uoáng nöôùc ñaëc, ngöôøi chæ coù ba y, ngöôøi maëc y vaûi thoâ, ngöôøi tuøy yù traûi choã ngoài, ngöôøi ôû döôùi taùn caây, ngöôøi ôû giöõa moà maû, ngöôøi ôû nôi troáng traûi, ngöôøi ít ham muoán, ngöôøi bieát vöøa ñuû, ngöôøi tu haïnh vieãn ly, ngöôøi ngoài thieàn, ngöôøi khuyeân baûo giaùo hoùa, taát caû neân thuaän theo caùc Tyø-kheo maø thöïc haønh ñuùng nhö söï

daïy baûo. Neáu ñeán nôi ngöôøi ñoïc A-tyø-ñaøm, thì thuaän theo taùnh töôùng caùc phaùp töông öng hay khoâng töông öng... ñaõ noùi maø thöa hoûi nhöõng ñieàu nghi ngôø. Hoûi roài thì neân hoïc taäp thöïc haønh. Neáu gaëp ngöôøi trì luaät, thì neân thöa hoûi veà nhaân duyeân phaùt khôûi toäi loãi, toäi naëng hay toäi nheï, phaùp dieät tröø toäi loãi vaø söï vieäc ví duï. Hoûi roài thì neân tu hoïc thöïc haønh. Neáu gaëp ngöôøi ñoïc Tu-ña-la, thì neân thöa hoûi veà nghóa lyù trong caùc Boä kinh A-haøm ñeå hoïc hoûi thöïc haønh hieåu bieát nhieàu hôn. Neáu gaëp ngöôøi ñoïc Ma ña la, caùc kinh ÖÙng Lôïi, Öu ñaø na Ba la dieân Phaùp Cuù, thì neân hoïc taäp thöïc haønh theo caùc kinh nhö vaäy. Neáu gaëp ngöôøi ñoïc Boà taùt taïng, thì neân thöa hoûi veà saùu Ba-la-maät vaø moïi ñieàu phöông tieän. Hoûi roài thì neân tu hoïc thöïc haønh. Neáu gaëp ngöôøi soáng trong A-luyeän-nhaõ, thì neân hoïc theo phaùp haønh vieãn ly cuûa hoï. Neáu gaëp ngöôøi ngoài thieàn, thì neân hoïc theo phaùp ngoài thieàn cuûa hoï. Ñoái vôùi caùc Tyø-kheo khaùc thì cuõng neân nhö vaäy, tuøy theo coâng haïnh cuûa hoï maø thöa hoûi, hoûi roài thì neân tu hoïc khoâng coù gì traùi ngöôïc. Thaâu nhieáp giöõ gìn khaåu nghieäp, khi ñeán choã caùc Tyø-kheo neân coá gaéng thaâu nhieáp khaåu nghieäp, yeân laëng thanh thaûn ñieàm tónh, quaùn xeùt thôøi gian-quaùn xeùt nôi choán tuøy theo söï vieäc maø tö duy, taâm khoâng taùn loaïn sai soùt, ít noùi naêng maø chæ laéng nghe. Laïi coøn ôû nôi coù ngöôøi thuyeát phaùp, ñoái vôùi caùc Tyø-kheo thì tuøy theo nhöõng gì maø hoï thieáu thoán, hoaëc laø y-baùt-toïa cuï, hoaëc vaät duïng giuùp ñôõ cho sinh hoaït thöôøng ngaøy, tuøy söùc cuûa mình maø giuùp ñôõ khoâng heà tieác nuoái. Vì sao nhö vaäy? Bôûi vì Boà taùt coøn thuaän loøng boá thí cho nhöõng ngöôøi aùc, huoáng hoà Tyø-kheo laø

ngöôøi coù coâng ñöùc hay sao? Thaäm chí thaân maïng haõy coøn khoâng tieác, huoáng gì laø vaät ngoaøi thaân, voán laø nhaân duyeân trôï ñaïo. Laïi nöõa: Neáu nhö khi thöïc haønh boá thí Ñöøng laøm ngöôøi khaùc sinh phieàn naõo. BoàTaùt khi thöïc haønh boá thí neáu cho moät ngöôøi naøy, thì moät ngöôøi khaùc khoâng ñöôïc seõ sinh saàu naõo. Do ñoù Boà Taùt neân kheùo döï truø, löôøng tính maø thöïc haønh boá thí, ñöøng ñeå ngöôøi khaùc phaûi saàu naõo. Vì sao? Mong muoán giöõ cho taâm phaøm phu, Caàn phaûi hôn haún A-la-haùn. Boà taùt taïi gia naøy, boá thí y phuïc-ñoà aên uoáng-thuoác thang-ñoà naèm cho caùc Tyø-kheo, ñoùn ñöa cuùng döôøng gaàn guõi deã kính, mong muoán giöõ cho taâm phaøm phu, caàn phaûi hôn haún A-la-haùn. Taïi vì sao? Bôûi vì caùc A-la-haùn ñoái vôùi lôïi suy, khen cheâ, ñöôïc maát, khoå vui thì taâm khoâng coøn coù gì phaân bieät. Phaøm phu coøn yeâu-giaän-tham-ganh cho neân coù theå phaùt khôûi nghieäp toäi. Vì nghieäp toäi naøy maø rôi vaøo ñòa nguïc-ngaï quyû-

suùc sanh. Vì vaäy caàn phaûi heát söùc giöõ gìn cho phaøm phu. Vieäc laøm cuûa Boà taùt, ñeàu vì lôïi ích cho taát caû chuùng sinh maø boá thí, chöù khoâng phaûi vì nieàm vui söôùng cuûa mình, khoâng vì töï mình caûm ñöôïc quaû baùo ôû ñôøi sau, khoâng phaûi laø söï trao ñoåi nhö mua baùn. Laïi nöõa: Döïa vaøo söï boá thí tieàn baïc, Coù theå thaâu nhieáp caû phaùp thí, Tuøy theo nhöõng mong muoán lôïi ích, Daïy cho phaùt taâm ñaïo voâ thöôïng. Boà taùt taïi gia naøy vì töï lôïi mình cho neân tuøy theo nhöõng lôïi ích, hoaëc duøng y-baùt boá thí cho caùc Tyø-kheo, ñuû caùc loaïi nhö vaäy vaø boá thí tieàn baïc-vaät duïng khaùc nöõa, nhöng caùc Tyø-kheo nhö vaäy khoâng tieán vaøo phaùp vò, khoâng ñaït ñöôïc ñaïi quaû, thì neân khuyeán khích khieán cho phaùt nguyeän ñoái vôùi ñaïo quaû Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Taïi vì sao? Bôûi vì döïa vaøo boá thí tieàn cuûa ñeå thaâu nhieáp cho neân coù theå duøng phaùp thí maø thaâu nhieáp. Hoaëc ñoái vôùi nhöõng vaät ñaõ boá thí maø ñaøn vieäc coù taâm kính meán laøm cho caùc Tyø-kheo tin nhaän lôøi khuyeân cuûa hoï. Laïi nöõa: Vì mong muoán hoä trì giaùo phaùp, Xaû thaân maïng maø khoâng tieác gì, Chöõa laønh caên beänh cuûa Tyø-kheo, Thaäm chí duøng thaân mình boá thí. Boà taùt taïi gia naøy vì muoán hoä trì giaùo phaùp, thaäm chí töï xaû boû thaân maïng, chòu khoù thöïc haønh tinh tieán phaù tröø saùu möôi hai loaïi ngoaïi ñaïo vaø caùc chuùng sinh ma quaùi thuø gheùt ñoái vôùi Phaät phaùp. Trong haøng ñeä töû Phaät cuõng coù ngöôøi taø haïnh giaûo quyeät traùi vôùi Phaät phaùp. Ngöôøi nhö vaäy ñuùng nhö phaùp maø phaù tröø, ñoù goïi laø hoä trì giaùo phaùp. Laïi neân ñoái vôùi nhöõng ngöôøi ña vaên thuyeát phaùp, taän taâm tin töôûng cung kính cuùng döôøng boán söï ñaày ñuû, cuõng goïi laø hoä trì giaùo phaùp. Neáu töï mình ñoïc tuïng, giaûng giaûi, vieát cheùp ba taïng Kinh-Luaät-Luaän vaø Boà taùt taïng, thì cuõng khuyeân baûo chæ baøy cho ngöôøi khaùc ñoïc tuïng giaûng giaûi bieân cheùp. Nhôø nhaân duyeân naøy maø giaùo phaùp ñöôïc toàn taïi laâu daøi laøm lôïi ích cho taát caû. Taïi gia vaø xuaát gia ca ngôïi phaùt huy thuyeát phaùp, mong ñöôïc toàn taïi laâu daøi laøm lôïi ích cho chuùng sinh. Neáu giaùo phaùp mau choùng huûy dieät, thì ñoù laø vì ngöôøi thuyeát giaûng coøn coù nhöõng sai soùt. Laïi

nghó raèng Nhö Lai töø laâu xa ñeán nay, thöïc haønh Boà taùt ñaïo, thöïc haønh nhöõng haïnh khoù laøm môùi coù ñöôïc giaùo phaùp naøy. Vì nhaân duyeân naøy maø ñoái vôùi nhöõng ngöôøi taïi gia vaø xuaát gia, ñem taâm chòu khoù tinh tieán, chæ baøy hoan hyû laøm cho lôïi ích, hoaëc khieán ñaït ñöôïc ñaïo, hoaëc khieán cho tieán

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 8 240

vaøo A duy vieät trí. Noùi sô löôïc veà nhaân duyeân hoä phaùp, khieán cho ñaït ñöôïc ñaày ñuû taát caû moïi nieàm an laïc, laïi cuõng töï mình luoân luoân tu haønh ñuùng nhö phaùp, ñeàu goïi laø hoä trì giaùo phaùp. Vaû laïi, phaùp cuûa Boà taùt taïi gia naøy, neáu coù Tyø-kheo beänh taät caàn phaûi ñöôïc chöõa trò, thì Boà taùt naøy thaäm chí caû thaân ñeå chöõa trò caên beänh aáy maø khoâng tieác nuoái gì, bôûi vì ñieàu naøy thaät laø quan troïng. Ngöôøi xuaát gia caàn phaûi tìm ñeán ngöôøi taïi gia khi gaëp ñieàu quan troïng naøy, ñoù goïi laø chính mình töï chaêm soùc ngöôøi gaëp beänh taät, cung caáp thuoác thang. Laïi nöõa: Taâm quyeát ñònh thöïc haønh boá thí, Boá thí roài khoâng hoái haän gì. Boà taùt naøy, hoaëc vì hoä trì Chaùnh phaùp, hoaëc vì chaêm soùc ngöôøi beänh, thöôøng xuyeân cung caáp boá thí maø taâm khoâng coù gì hoái tieác, ñoù goïi laø boá thí thanh tònh. Khoâng mong caàu quaû baùo, khoâng phaân bieät laø ñaùng nhaän, hay laø khoâng ñaùng nhaän, chæ vì taâm thöông xoùt laøm lôïi ích maø boá thí, ñoù goïi laø boá thí thanh tònh. Nhö noùi: Neáu ngöôøi boá thí vôùi taâm töø, Thì goïi laø boá thí thanh tònh, Khoâng noùi ñoù chính laø phöôùc ñieàn, Khoâng noùi ñoù khoâng phaûi phöôùc ñieàn. Neáu nhö ngöôøi thöïc haønh boá thí, Thì boá thí maø khoâng mong caàu, Neáu ngöôøi vì quaû baùo boá thí, Thì goïi laø boá thí mong caàu. Vì vaäy noùi ñaõ boá thí roài, Taâm khoâng ñieàu gì hoái haän, Thaäm chí coù phöôùc thieän nhoû nhoi, Cuõng hoài höôùng ñaïo Voâ thöôïng. Nhôø nhaân duyeân boá thí naøy maø coù ñöôïc phöôùc ñöùc, ñeàu thuaän theo hoài höôùng cho ñaïo quaû Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, khoâng mong caàu lôïi ích vui söôùng cuûa ñôøi naøy hay ñôøi sau, cuõng khoâng mong quaû vò Tieåu thöøa, chæ vì chuùng sinh maø caàu ñaïo quaû Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Nhö tröôùc toâi noùi laø seõ noùi veà nhöõng haïnh khaùc cuûa Boà taùt taïi gia, nay ñaõ noùi xong, taát caû ñeàu thu thaäp trích ra töø trong caùc kinh Ñaïi thöøa, tuøy thuaän kinh phaùp maø Boà taùt truù trong haïnh naøy mau choùng ñaït ñöôïc ñaïo quaû Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Trong ñòa thöù hai phaàn nhieàu noùi ñeán nhöõng haïnh cuûa Boà taùt xuaát gia. Haïnh chung cho Boà taùt xuaát gia vaø Boà taùt taïi gia, nay seõ tieáp tuïc noùi ñeán.

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 8 241

Phaåm 18: VIEÄC LAØM CHUNG

Hoûi: OÂng noùi seõ trình baøy veà phaùp haønh chung cuûa Boà taùt xuaát gia vaø Boà taùt taïi gia, nay coù theå noùi ñieàu aáy chaêng? Ñaùp: Phaùp nhaãn nhuïc, phaùp boá thí, phaùp nhaãn tö duy khoâng quanh co, phaùp toân troïng, phaùp khoâng ngaên caûn, phaùp cuùng döôøng, tin hieåu tu taäp phaùp khoâng, khoâng

tham ganh, thuaän theo phaùp ñaõ noùi maø thöïc haønh, boá thí ñeøn saùng, boá thí aâm nhaïc, boá thí xe coä, chaùnh nguyeän nhieáp phaùp suy nghó laøm lôïi ích an laïc cho chuùng sinh, taâm bình ñaúng ñoái vôùi taát caû. Ñaây laø nhöõng phaùp quan troïng maø Boà taùt xuaát gia vaø Boà taùt taïi gia cuøng thöïc haønh. Vì vaäy keä noùi: Thöïc haønh nhaãn nhuïc thaân ñoan nghieâm, Boá thí phaùp bieát ñöôïc tuùc maïng, Phaùp nhaãn ñaït ñöôïc caùc toång trì, Tö duy ñöôïc trí tueä saùng suoát, Ñoái vôùi caùc phaùp khoâng quanh co, Thöôøng coù ñöôïc suy nghó chính ñaùng. Thöïc haønh nhaãn nhuïc thaân ñoan nghieâm, laø coù theå nhaãn chòu nhöõng lôøi noùi hung aùc, maéng nhieác teä haïi, nguyeàn ruûa truø yeåm, troùi coät- dao gaäy, ñoøn roi tra khaûo, nhöng taâm ñeàu coù theå chòu ñöïng taát caû chöù khoâng dao ñoäng thay ñoåi. Nhôø thöïc haønh nhaãn nhuïc nhö vaäy maø caûm ñöôïc quaû baùo, sinh trong loaøi ngöôøi hoaëc treân coõi trôøi thöôøng ñöôïc thaân töôùng ñoan chaùnh, veà sau ñeán luùc thaønh Phaät ñaày ñuû töôùng toát khoâng gì saùnh kòp. Boá thí phaùp bieát ñöôïc tuùc maïng, ngöôøi thöïc haønh boá thí phaùp coù naêng löïc bieát ñöôïc söï vieäc trong voâ löôïng kieáp quaù khöù. Boá thí phaùp coù nghóa laø phaân bieät roõ raøng caùc loaïi, giaûi thích veà nghóa lyù cuûa Thanh vaên thöøa, Bích-chi-Phaät thöøa vaø Phaät thöøa. Quaû baùo cuûa boá thí phaùp tuy laø coù ba möôi laêm loaïi, nhöng quan troïng laø bieát ñöôïc tuùc maïng, noùi veà nhaân duyeân cuûa phaùp maø ñoaïn tröø moïi nghi ngôø cuûa ngöôøi khaùc, vì vaäy cho neân bieát ñöôïc tuùc maïng roõ raøng. Phaùp nhaãn ñaït ñöôïc caùc toång trì, phaùp laø thích hôïp vôùi Khoâng-Voâ töôùng-Voâ nguyeän, thích hôïp vôùi saùu Ba-la-maät cuûa caùc ñòa Boà taùt, laø phaùp thöïc haønh cuûa taát caû Boà taùt. Hieåu bieát roõ raøng, thoâng suoát taän cuøng thì taâm coù naêng löïc tieáp nhaän giöõ gìn, ñoù goïi laø phaùp nhaãn. Ngöôøi thöïc haønh phaùp nhaãn naøy thì ñaït ñöôïc caùc toång trì. Toång trì coù nghóa laø ñuùng nhö kinh phaùp ñaõ nghe ñuùng nhö kinh phaùp ñaõ ñoïc tuïng, nghóa lyù trong ñoù thaäm chí traûi qua traêm ngaøn vaïn kieáp nhöng cuoái cuøng khoâng queân maát. Tö duy ñöôïc trí tueä saùng suoát, tö duy coù nghóa laø suy xeùt veà nghóa lyù phaân bieät cuûa caùc phaùp thieän,

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 8 242

vì vaäy coù naêng löïc ñaït ñöôïc lôïi ích cho ñôøi vaø cho ñôøi naøy vaø ñôøi sau. Taâm khoâng quanh co ñöôïc chaùnh nieäm, khoâng quanh co goïi laø chaát tröïc khoâng dua nònh, tu taäp thöïc haønh theo phaùp naøy thì ôû trong taát caû caùc phaùp ñaït ñöôïc söï nhôù nghó kieân coá. Laïi nöõa: Toân troïng phaùp thì phaùp vöõng vaøng, Khoâng chöôùng ngaïi thì ñöôïc giöõ gìn, Cuùng döôøng ñuùng phaùp ñöôïc gaëp Phaät, Tin hieåu rôøi xa caùc tai naïn. Toân troïng phaùp thì phaùp vöõng vaøng, neáu ngöôøi toân troïng cung kính ñoái vôùi phaùp thì phaùp ñöôïc kieân coá. Phaùp kieân coá thì coù nghóa laø phaùp ñaõ ñöôïc thoï trì tu hoïc luyeän taäp töï nhieân vöõng vaøng khoâng theå lay chuyeån thay ñoåi. Veà sau ñeán luùc thaønh Phaät coù nhieàu ñeä töû Thanh vaên vaø Boà taùt, an truù trong phaùp kieân coá naøy, khoâng coù ai coù naêng löïc gaây chöôùng ngaïi cho phaùp maø mình ñaõ tieáp nhaän. Vaû laïi, kieân coá nghóa phaùp ñöôïc toàn taïi laâu daøi. Khoâng chöôùng ngaïi thì ñöôïc giöõ gìn, neáu ngöôøi thuyeát phaùp vaø ngöôøi nghe phaùp khoâng

baát ngôø gaây ra ñieàu gì laøm chöôùng ngaïi cho nhau. Sau naøy ñeán luùc thaønh Phaät, chö Thieân vaø ngöôøi theá gian cuøng nhau hoä trì giaùo phaùp. Luùc chöa ñaït ñöôïc Phaät ñaïo, thöôøng töï mình hoä trì chaùnh phaùp cuûa Chö Phaät, sau khi Chö Phaät dieät ñoä thì giöõ gìn giaùo phaùp ñeå laïi, môùi coù theå toàn taïi ñeán Ñöùc Phaät theá heä sau xuaát hieän. Vì nhaân duyeân naøy maø Boà taùt Thanh vaên ñeàu caàn phaûi taän taâm coá gaéng giöõ gìn phaùp. Cuùng döôøng ñuùng phaùp ñöôïc gaëp Phaät, cuùng döôøng coù nghóa laø cung kính caùc phaùp, ñoái vôùi phaùp thí vaø phaùp hoäi ñem taâm cung kính cuùng döôøng ngöôøi thuyeát phaùp, baøi trí phaùp toøa, xaây döïng Thieàn phoøng trang hoaøng nghieâm tuùc nôi choán thuyeát giaûng kinh phaùp. Taâm quyù troïng vui veû saâu saéc nhö vaäy, nhôø vaøo nhaân duyeân cuùng döôøng ñuùng phaùp cho neân ñöôïc gaëp Chö Phaät. Nhôø tin hieåu maø rôøi xa caùc tai naïn, tin nghóa laø ñoái vôùi caùc phaùp thieän sinh loøng mong muoán öa thích saâu saéc, nhôø vaøo phaùp naøy maø ñöôïc lìa xa taùm naïn. Hieåu laø coù naêng löïc dieät tröø caùc loãi laàm, coù theå ôû trong caùc phaùp thieän, duøng söùc maïnh cuûa taâm maø tuøy yù hieåu roõ caùc phaùp thieän, nhö möôøi Nhaát thieát nhaäp tuøy yù maø hieåu roõ. Neáu ngöôøi coù nhieàu söùc maïnh cuûa taâm tin hieåu, thì coù naêng löïc dieät tröø voâ löôïng toäi aùc sinh töû töø voâ thæ ñeán nay. Nhö trong phaåm saùm hoái toäi loãi tröôùc ñaây ñaõ noùi. Laïi nöõa: Tu phaùp khoâng thì khoâng buoâng lung, Khoâng tham ñöôïc thaønh töïu lôïi ích, Thuaän theo phaùp thuyeát dieät phieàn naõo, Boá thí ñeøn saùng ñöôïc Thieân nhaõn.

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 8 243

Tu phaùp khoâng thì khoâng buoâng lung, tu coù hai loaïi laø ñaït ñöôïc tu vaø thöïc haønh tu. Nhôø söùc maïnh tu taäp phaùp khoâng, cho neân tin raèng phaùp höõu vi ñeàu laø hö doái, cuõng khoâng truù vaøo khoâng, bôûi vì caùc phaùp khoâng coù gì chaéc chaén. Vì vaäy luoân luoân töï mình thaâu nhieáp taâm nieäm khoâng ñeå buoâng lung. Khoâng tham ñöôïc thaønh töïu lôïi ích, tham coù nghóa laø ôû giöõa ñoà vaät cuûa ngöôøi khaùc maø sinh taâm tham lam laáy laøm cuûa mình. Neáu loaïi boû ñieàu naøy thì moïi söï mong caàu ñeàu thaønh töïu, moïi nguyeän öôùc ñeàu thoûa maõn. Thuaän theo phaùp thuyeát dieät phieàn naõo, tuøy theo nhöõng phaùp ñaõ noùi thì töï mình laäp töùc thöïc ñeå ñoaïn tröø phieàn naõo, ôû trong moïi vieäc ñeàu thöïc ñuùng nhö phaùp ñaõ noùi, töø bao ñôøi kieáp kieáp ñeán nay taäp khí cuûa caùc phieàn naõo thöôøng xoâng öôùp trong taâm ñeàu bò tröø dieät, laøm cho taäp khí xaáu aùc cuûa caùc phieàn naõo ñöôïc thay ñoåi. Boá thí ñeøn saùng ñöôïc Thieân nhaõn, neáu ngöôøi thaép ñeøn cuùng döôøng Chö Phaät, Thanh vaên, Bích-chi-Phaät vaø thaùp-töôïng-xaù lôïi, thì nhôø vaøo nhaân duyeân maø caûm ñöôïc quaû baùo Thieân nhaõn. Laïi nöõa: Thích Boá thí caûm baùo Thieân nhó, Nhôø vaøo chaùnh nguyeän sinh tònh ñoä, Boá thí xe coä ñöôïc thaàn tuùc, Nhieáp phaùp caûm ñöôïc ñaày ñuû taêng. Thích boá thí caûm ñöôïc baùo Thieân nhó, laø ôû trong Ñaïi phaùp hoäi duøng caùc loaïi aâm nhaïc cuùng döôøng Chö Phaät thì caûm ñöôïc quaû baùo Thieân nhó. Boá thí xe coä ñöôïc thaàn tuùc laø duøng caùc loaïi kieäu-xe-voi ngöïa laøm phöông tieän ñi laïi maø Boá thí. Laïi coù ngöôøi noùi: Duøng caùc loaïi giaøy

deùp ñeå Boá thí cuõng caûm ñöôïc quaû baùo thaàn tuùc. Nhôø vaøo chaùnh nguyeän sinh Tònh ñoä, tuøy theo nhöõng taâm nguyeän maø choïn laáy quoác ñoä thanh tònh, nhö quoác ñoä thanh tònh vôùi voâ löôïng caùc thöù baùu laø vaøng baïc, pha leâ, san hoâ, hoå phaùch, xa xöø, maõ naõo trang nghieâm vi dieäu. Nhieáp phaùp caûm ñöôïc ñaày ñuû Taêng, neáu Boà taùt thöïc haønh ñaày ñuû boán nhieáp phaùp, thì caûm ñöôïc chuùng Taêng ñaày ñuû, duøng Boá thí-aùi ngöõ-lôïi ích-ñoàng söï ñeå nhieáp thuû chuùng sinh, veà sau ñeán luùc thaønh Phaät caûm ñöôïc voâ löôïng Boà taùt Taêng vaø Thanh vaên Taêng ñaày ñuû thanh tònh. Nhö Ñöùc Phaät A-di-ñaø coù hai loaïi Taêng thanh tònh ñaày ñuû. Nguyeän ñaày ñuû thì nhö trong phaàn möôøi nguyeän tröôùc ñaây ñaõ noùi. Laïi nöõa: Vì laøm lôïi ích cho chuùng sinh, Taát caû chuùng sinh ñeàu kính meán, Taâm bình ñaúng khoâng coøn phaân bieät, Ñöôïc trôû thaønh ngöôøi toát ñeïp nhaát. Neáu Boà taùt duøng nghieäp thaân mieäng yù phaùt sinh moïi vieäc laøm, thì

ñeàu vì lôïi ích vaø an laïc cuûa chuùng sinh, vì vaäy chuùng sinh thaûy ñeàu kính meán. Neáu Boà taùt ñoái vôùi caùc chuùng sinh, giöõa nhöõng ngöôøi oaùn-thaân maø taâm luoân thöïc haønh bình ñaúng, khoâng boû taát caû chuùng sinh, thì nhôø nghieäp baùo naøy maø ñöôïc trôû thaønh ngöôøi toát ñeïp nhaát. Toát ñeïp nhaát, nghóa laø coù naêng löïc chieán thaéng taát caû moïi aùc phaùp phieàn naõo cuûa tham duïc-saân haän-ngu si, cho neân goïi laø Phaät. Hoûi: Con ngöôøi ñeàu coù ñuû maét-tai-muõi-löôõi-mieäng, khoâng coù gì khaùc bieät, laøm sao coù theå bieát ñöôïc laø Phaät? Ñaùp: Phaät coù ba möôi hai töôùng cuûa baäc Ñaïi nhaân, ngöôøi coù töôùng naøy neân bieát chính laø Phaät. Taïi gia vaø xuaát gia neân phaân bieät bieát roõ ba möôi hai töôùng, töôùng naøy nhôø phaùp naøo maø ñöôïc? Phaùp naøy nhôø nghieäp naøo maø ñöôïc? Töôùng naøy vaø nghieäp naøy cuõng caàn phaåi bieát. Taïi vì sao? Bôûi vì muoán coù ñöôïc coâng ñöùc thì neân bieát töôùng naøy, muoán coù ñöôïc töôùng naøy thì neân bieát nghieäp naøy. Hoûi: Söï vieäc nhö vaäy laøm sao coù theå hieåu ñöôïc? Ñaùp: ÔÛ trong phaåm noùi veà phaùp töôùng, Moãi moät töôùng phaân bieät thaønh ba. Trong A-tyø-ñaøm, phaåm Tam Thaäp Nhò Töôùng coù noùi: Moãi moät töôùng coù ba loaïi phaân bieät, taát caû neân bieát. Hoûi: Theá naøo laø moãi moät töôùng coù ba loaïi phaân bieät? Ñaùp: 1. Noùi veà Theå cuûa töôùng. 2. Noùi veà quaû cuûa töôùng. 3. Noùi veà nghieäp caûm ñöôïc töôùng. Caùc töôùng xoaén oác ôû ñaàu ngoùn tay-ngoùn chaân, tröôùc ñaây ñaõ noùi. Chuyeån luaân Thaùnh vöông cuõng coù töôùng naøy. Caùc Boà taùt cuõng coù töôùng naøy. Ngöôøi bình thöôøng cuõng coù, nhöng khoâng gioáng nhö töôùng xoaén oác nôi tay chaân cuûa Phaät. Trong loøng baøn tay-baøn chaân coù voøng troøn ngaøn tia, ñaày ñuû roõ raøng nhö neùt daáu aán hieän baøy. Chaân ñöùng yeân khoâng nhuùc nhích, goïi laø töôùng chaân ñöùng yeân. Giöõa caùc ngoùn tay ngoùn chaân coù maøng da moûng vaø meàm maïi gioáng nhö chaân ngoãng chuùa, hoa vaên roõ raøng nhö chæ tô baèng vaøng roøng, cho neân goïi laø töôùng maøng löôùi tay chaân. Tay chaân meàm maïi gioáng nhö caây Ñaâu-la, mòn maøng nhö thaân theå treû thô maøu saéc hoàng töôi hôn haún caùc phaàn khaùc treân thaân, goïi laø töôùng tay chaân meàm maïi.

Loøng baøn tay-döôùi baøn chaân-treân ñænh ñaàu-hai naùch, baûy choã naøy ñeàu troøn ñaày, cho neân goïi laø töôùng baûy choã ñaày ñaën. Ngoùn tay daøi vaø thon , cho neân goïi laø töôùng ngoùn tay thon daøi. Goùt chaân daøi

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 8 245

vaø roäng, cho neân goïi laø töôùng goùt chaân daøi roäng. Thaân daøi baûy khuyûu tay khoâng cong, cho neân goïi laø töôùng thaân thaúng vaø lôùn. Mu baøn chaân noåi leân, cho neân goïi laø töôùng mu baøn chaân cao. Ñaàu sôïi loâng xoaày troøn höôùng veà beân phaûi, cho neân goïi laø töôùng ñaàu sôïi loâng xoaày troøn. Baép ñuøi thon vaø to daàn nhö baép ñuøi cuûa nai chuùa Y-neâ, cho neân goïi laø töôùng baép ñuøi nai. Ñöùng thaúng thoõng hai tay ñeán ñaàu goái, cho neân goïi laø töôùng caùnh tay daøi. AÂm caên nhö ngöïa quyù-voi quyù khoâng hieän baøy, cho neân goïi laø töôùng aâm taøng. AÙnh saùng maøu vaøng röïc baäc nhaát, cho neân goïi laø töôùng saéc vaøng. Laøn da meàm nhö vaøng roøng tinh luyeän khoâng dính buïi baëm, cho neân goïi laø töôùng da moûng mòn maøng. Moãi moät loã chaân loâng moïc moät sôïi loâng, cho neân goïi laø töôùng moãi loã chaân loâng moät sôïi loâng. Loâng traéng daøi vaø nhoû giöõa chaëng maøy coù aùnh saùng nhö ngoïc traéng, cho neân goïi laø töôùng loâng traéng. Thaân roäng daøy raén chaéc nhö thaân sö töû, cho neân goïi laø töôùng thaân phía treân cuûa sö töû. Vai troøn vaø roäng, cho neân goïi laø töôùng vai troøn roäng. Döôùi naùch ñaày ñaën baèng phaúng, cho neân goïi laø töôùng döôùi naùch ñaày ñaën baèng phaúng. Cuoáng löôõi khoâng bò gioù laïnh-hôi noùng laøm cho toån hoaïi, cho neân kheùo phaân bieät roõ caùc vò, ngöôøi khaùc khoâng ñöôïc nhö vaäy, do ñoù goïi laø töôùng bieát roõ caùc loaïi muøi vò. Thaân ngang doïc baèng nhau nhö caây Ni-caâu-laâu, cho neân goïi laø töôùng thaân troøn. Nhuïc keá troøn tròa, toùc xoaày troøn veà phía phaûi, cho neân goïi laø töôùng nhuïc keá. Löôõi nhö hoa sen ñoû, daøi roäng maø moûng, cho neân goïi laø töôùng löôõi daøi roäng. Tieáng noùi nhö tieáng cuûa Phaïm vöông, nhö tieáng chim Ca-laêng-taàn-giaø, cho neân goïi laø töôùng Phaïm aâm. Goø maù troøn roäng nhö ñaøi göông, cho neân goïi laø töôùng goø maù sö töû. Raêng traéng nhö ngoïc tuyeát nhö hoa Quaân-chæ, cho neân goïi laø töôùng raêng traéng. Ñeàu ñaën khoâng so le, cho neân goïi laø töôùng raêng ñeàu ñaën. Raêng daøy khít khoâng thöa, cho neân goïi laø töôùng raêng ñaày ñuû. Raêng haøm treân-haøm döôùi nhö nhau, cho neân goïi laø töôùng raêng boán möôi chieác. Troøng maét ñen-traéng roõ raøng trong veo khoâng coù gaân maùu ñoû, cho neân goïi laø töôùng maét xanh trong. Loâng mi khoâng moïc loän xoän, treân döôùi baèng nhau, khoâng daøi khoâng ngaén, cho neân goïi laø töôùng loâng mi Ngöu Vöông. Ñoái vôùi caùc baäc toân tuùc ñeàu cung kính ñoùn ñöa, ôû trong chuøa thaùp, nôi phaùp hoäi lôùn, nôi thuyeát phaùp, cung caáp ñaày ñuû söùc ngöôøi-söùc cuûa, cho neân caûm ñöôïc töôùng xoaén oác ôû ñaàu ngoùn tay-ngoùn chaân. Coù ngöôøi töôùng naøy, thì taïi gia laøm Chuyeån luaân Thaùnh vöông, coù nhieàu daân chuùng; xuaát gia hoïc ñaïo thì coù nhieàu ñoà chuùng. Caùc phaùp ñaõ tieáp nhaän kieân trì khoâng boû, cho neân caûm ñöôïc töôùng chaân ñöùng yeân. Coù ñöôïc töôùng naøy, cho neân khoâng coù gì coù theå laøm cho dao ñoäng nghieâng ngaõ. Thöôøng

tu boán nhieáp phaùp laø Boá thí-aùi ngöõ-lôïi ích-ñoàng söï, cho neân caûm ñöôïc töôùng tay-chaân coù maøng da. Coù ñöôïc töôùng naøy, cho neân nhanh choùng thu phuïc ñöôïc moïi ngöôøi. Duøng caùc loaïi ñoà aên thöùc uoáng ngon laønh thôm tho cung caáp giuùp cho ngöôøi, vaø cung caáp nhöõng vaät caàn thieát cho caùc baäc toân tuùc, cho neân caûm ñöôïc töôùng tay chaân meàm maïi vaø töôùng baûy choã ñaày ñaën. Coù ñöôïc töôùng naøy, cho neân coù ñöôïc nhieàu ñoà aên thöùc uoáng thôm ngoït ngon laønh. Cöùu ñöôïc ngöôøi thoaùt cheát vaø taêng theâm thoï maïng coøn thoï giôùi khoâng gieát haïi, cho neân caûm ñöôïc töôùng ngoùn tay thon daøi-töôùng goùt chaân ñaày ñaën-töôùng thaân cao lôùn. Coù ñöôïc töôùng naøy, cho neân thoï maïng daøi laâu. Thieän phaùp ñaõ tieáp nhaän taêng theâm khoâng maát, cho neân caûm ñöôïc töôùng mu baøn chaân noåi cao-töôùng ñaàu sôïi loâng xoaùy troøn veà beân phaûi. Coù ñöôïc töôùng maøy, cho neân caûm ñöôïc caùc coâng ñöùc khoâng giaûm suùt. Luoân luoân duøng caùc taøi ngheä kheùo leùo vaø caùc loaïi kinh saùch trao truyeàn höôùng daãn khoâng tieác, coøn Boá thí caùc loaïi giaøy deùp, cho neân caûm ñöôïc töôùng baép ñuøi thon chaéc nhö nai chuùa Y-neâ. Coù ñöôïc töôùng naøy, cho neân nhöõng ñieàu ñaõ tu hoïc mau choùng thaønh töïu nhö yù. Coù ngöôøi ñeán caàu xin thì khoâng coù gì tieác nuoái giöõ laïi, cho neân caûm ñöôïc töôùng caùnh tay daøi chaám goái. Coù ñöôïc töôùng naøy, cho neân luoân luoân ñaït ñöôïc nhöõng theá maïnh coù naêng löïc boá thí roäng raõi coù naêng löïc deã daøng ñieàu phuïc moïi ngöôøi khoâng khieán cho baø con thaân thích cuûa chuùng sinh gaëp caûnh chia lìa. Neáu coù söï chia lìa ngang traùi thì vaãn laøm cho hoøa hôïp, cho neân caûm ñöôïc töôùng aâm töôùng. Coù ñöôïc töôùng naøy, cho neân coù ñöôïc nhieàu ñeä töû, duøng aùo quaàn saïch seõ toát ñeïp-ñoà naèm-nhaø cöûa phoøng oác ñeå Boá thí, cho neân aùo quaàn saïch seõ toát ñeïp-ñoà naèm-nhaø cöûa phoøng oác, tuøy theo söï thích hôïp maø cuùng döôøng cho Hoøa thöôïng A- xaø-leâ, cha meï anh em vaø nhöõng ngöôøi ñaùng toân troïng. Coù naêng löïc baûo veä toát laønh, cho neân caûm ñöôïc töôùng moãi moät loã chaân loâng moïc moät sôïi loâng-töôùng ñaàu sôïi loâng xoaùy troøn veà beân phaûi-töôùng loâng traéng daøi nhoû vaø töôùng khuoân maët trang nghieâm. Coù ñöôïc töôùng naøy, cho neân khoâng coù ai saùnh baèng. Noùi lôøi coù taøm quyù noùi lôøi tuøy thuaän-noùi lôøi thaân aùi, cho neân caûm ñöôïc töôùng phaàn thaân treân nhö sö töû- töôùng vai troøn vaø roäng. Coù ñöôïc töôùng naøy, cho neân ngöôøi thaáy thì öa nhìn khoâng coù chaùn gheùt. Cung caáp ñoà an thöùc uoáng, thuoác thang chöõa trò beänh taät, töï mình chaêm soùc ngöôøi beänh, cho neân caûm ñöôïc töôùng döôùi naùch ñaày ñaën töôùng bieát ñöôïc caùc muøi vò. Coù ñöôïc töôùng naøy, cho neân thaân ít beänh taät. Boá thí vöôøn röøng-traùi ngoït-caàu coáng-caây töông-gieáng hoà-ñoà aên thöùc uoáng- höông hoa chuoãi ngoïc-nhaø cöûa-xaây döïng chuøa thaùp-nhaø tình thöông… cho neân caûm ñöôïc töôùng nhö caây Ni-caâu-laâu vaø töôùng nhuïc keá. Coù ñöôïc

töôùng naøy, cho neân ñöôïc söï toân quyù töï taïi. Suoát ñôøi tu taäp thöïc haønh lôøi noùi chaân thaät vaø lôøi noùi dòu daøng, cho neân caûm ñöôïc töôùng löôõi roäng daøi vaø töôùng aâm thanh cuûa coõi Phaïm. Coù ñöôïc töôùng naøy, cho neân caûm

ñöôïc naêm coâng ñöùc cuûa aâm thanh. Naêm coâng ñöùc cuûa aâm thanh, ñoù laø: Tieáng noùi deã hieåu, tieáng noùi khieán cho ngöôøi nghe khoâng chaùn, tieáng noùi saâu xa, tieáng noùi nghe eâm tai, tieáng noùi khoâng rôøi raïc. Suoát ñôøi noùi lôøi chaân thaät, khoâng noùi lôøi theâu deät, cho neân caûm ñöôïc töôùng goø maù nhö sö töû. Coù ñöôïc töôùng naøy, cho neân noùi ra ñieàu gì thì moïi ngöôøi nhaát ñònh tin nhaän. Tröôùc ñaõ cuùng döôøng, sau khoâng khinh maïn, tuøy theo yù muoán maø cung caáp cho neân caûm ñöôïc töôùng raêng töôùng muoát vaø töôùng raêng ñeàu ñaën. Coù ñöôïc töôùng naøy, cho neân ñöôïc thanh tònh hoøa thuaän vaø quyeán thuoäc chung loøng vui veû. Suoát ñôøi noùi lôøi chaân thaät, khoâng bao giôø gieøm pha phæ baùng, cho neân caûm ñöôïc töôùng ñuû boán möôi chieác raêng vaø töôùng raêng daøy khít ñeàu ñaën. Coù ñöôïc töôùng naøy, cho neân quyeán thuoäc haøi hoøa vôùi nhau, khoâng coù theå ngaên trôû laøm haïi. Taâm yeâu thöông saâu saéc, neát maët hieàn hoøa nhìn chuùng sinh, khoâng coøn yù nieäm yeâu-gheùt si meâ, cho neân caûm ñöôïc töôùng maét trong veo xanh bieác vaø töôùng loâng mi nhö Ngöu vöông. Coù ñöôïc töôùng naøy, cho neân taát caû moïi ngöôøi troâng thaáy ñeàu sinh loøng kính meán.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.